

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 398/2020-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. októbra 2020 v senáte zloženom z predsedu Martina Vernarského a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Roberta Šorla predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátom [REDACTED], [REDACTED], pre namietané porušenie čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 198/2019 z 27. mája 2020 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. júla 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]

██████████ (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie v záhlaví označených práv zaručených Ústavou Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“). K namietanému porušeniu uvedených práv malo dôjsť uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Cdo 198/2019 z 27. mája 2020 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“). Napadnutým rozhodnutím bolo zrušené uznesenie Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 9 Co 258/2018 z 25. septembra 2018 (ďalej len „rozhodnutie krajského súdu“). Rozhodnutím krajského súdu bolo potvrdené uznesenie Okresného súdu Piešťany (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 14 C 100/2013 z 21. marca 2018 (ďalej len „rozhodnutie okresného súdu“). Rozhodnutím okresného súdu bol zamietnutý návrh žalovaného na zrušenie rozsudku pre zmeškanie. Sťažovateľka v spore vystupuje v procesnej pozícii žalobkyne a so zrušením (pre ňu priaznivého) rozsudku pre zmeškanie sa nestotožňuje.

2. Dôvodom na vydanie rozsudku pre zmeškanie bola skutočnosť, že advokátsky koncipient, zastupujúci v spore žalovaného, sa bez náležitého ospravedlnenia nedostavil na pojednávanie. Keďže sťažovateľka v takej procesnej situácii navrhla vydanie rozsudku pre zmeškanie, okresný súd považoval za splnené všetky zákonné podmienky na jeho vydanie. Teda ho vydal. Komplikácia nastala až následne, keď žalovaný okresnému súdu doložil dôvod, pre ktorý sa advokátsky koncipient na pojednávanie nedostavil, a za splnenia všetkých ostatných podmienok navrhol zrušenie rozsudku pre zmeškanie.

3. Dôvodom nedostavenia sa na pojednávanie bolo ošetrovanie v zdravotníckom zariadení z dôvodu náhlej nevoľnosti. Pojednávanie bolo nariadené na 9.00 h a ošetrovanie sa uskutočnilo v ten istý deň o 8.30 h a po jeho ukončení bolo pacientovi odporučené zachovať pokoj na lôžku.

4. Okresný súd tento dôvod neakceptoval za ospravedlniteľný a v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, pokiaľ ide o správanie právneho zástupcu žalovaného, sériu argumentov, pre ktoré návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie nevyhovelo. Krajský súd sa so všetkými argumentmi okresného súdu stotožnil a na zdôraznenie ich správnosti pridal

d'alsie. Napokon sa vec na základe dovolania podaného žalovaným dostala pred najvyšší súd. Ten sa s argumentáciou okresného súdu aj krajského súdu stotožnil, ale dovolaniu paradoxne vyhovel a rozhodnutie krajského súdu zrušil.

5. Sťažovateľka ústavnou sťažnosťou napáda práve tento paradox. Podľa jej názoru dôvod, pre ktorý sa žalovaný nezúčastnil pojednávania, nebol ospravedlniteľný. Právnomu zástupcovi žalovaného vytyka, že keďže je advokátskou kanceláriou s viacerými zamestnancami, mal si tento problém riešiť v substitučnej línii. Právny zástupca žalovaného sa bráni časovou tiesňou, sťažovateľka apeluje na zanedbanie odbornej starostlivosti, právny zástupca žalovaného na to odpovedá, že v konaní inak vystupoval aktívne, a contrario, neúčast' na pojednávaní bol náhodný problém. V týchto intenciách sa spor viedol už aj pred okresným súdom a krajským súdom.

6. Najvyšší súd do sporu zasiahol argumentom, že právny zástupca žalovaného sa síce z neúčasti na pojednávaní vopred neospravedlnil, a nebolo to správanie vhodné, avšak lekárske potvrdenie preukázalo ospravedlniteľný dôvod, pre ktorý sa na pojednávanie dostaviť nemohol. Dodal, že keby okresný súd o vzniknutej situácii včas informoval, vo veci sa vôbec nemuselo rozhodovať rozsudkom pre zmeškanie. Najvyšší súd skonštatoval, že v konaní o návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie súd neskúma splnenie predpokladov pre vydanie samotného rozsudku pre zmeškanie, ale to, či bol preukázaný ospravedlniteľný dôvod zmeškania pojednávania a poukázal na znenie § 277 ods. 2 a 3 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Civilný sporový poriadok“).

7. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti poukazuje na to, že právny zástupca žalovaného si až po neúčasti na pojednávaní začal účelovo vymýšľať absurdnú legendu. Odvoláva sa na judikatúru najvyššieho súdu, keď mal najvyšší súd v totožných okolnostiach rozhodnúť presne opačne, ako to bolo v tomto prípade (sp. zn. 5 Obdo 26/2019), alebo sa odkloniť od stabilnej judikatúry (sp. zn. 4 Cdo 184/2009, 2 Cdo 13/1999). Najvyššiemu súdu vytyka, že do sporu ingeruje nevhodne, v pozícii školiteľa advokátskeho koncipienta, resp. intervenienta na strane žalovaného, čím zároveň zasahuje do rovnosti sporových strán. Trvá

na tom, že žalovaný si nesplnil svoje procesné povinnosti, a na základe toho mala spor vyhrať. Ak sa tak nestalo, tvrdí, že najvyšší súd poprel účel § 277 ods. 2 Civilného sporového poriadku formalistickou interpretáciou.

8. V závere ústavnej sťažnosti sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd vyslovil porušenie označených práv, aby napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a aby jej priznal náhradu trov konania. Navrhuje tiež do vydania rozhodnutia ústavného súdu vo veci samej odložiť vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia alebo uložiť krajskému súdu, aby sa zdržal vydania akéhokoľvek rozhodnutia.

II.

9. Ústavný súd je podľa čl. 124 ústavy nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Podľa čl. 127 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom.

10. Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

11. Podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, ktorý je zjavne neopodstatnený.

12. Uvedené ustanovenie dáva v záujme racionality a efektivity konania ústavnému súdu právomoc posúdiť prijateľnosť návrhu pred tým, ako dospeje k záveru, že o návrhu rozhodne meritórne (nálezom). Ide o špecifickú časť konania, ktorá nemá charakter konania kontradiktórneho a keď ústavný súd môže rozhodnúť len na základe tvrdení uvedených

v ústavnej sťažnosti a obsahu napadnutých rozhodnutí priložených k ústavnej sťažnosti. Za zjavne neopodstatnenú považuje ústavný súd takú sťažnosť, keď uplatnené námietky (vady vytýkané rozhodnutiu) nie sú spôsobilé spochybniť jeho ústavnosť. Inými slovami, ide o situácie, keď ústavnej sťažnosti chýba ústavnoprávna dimenzia (porovnaj napr. I. ÚS 66/98, II. ÚS 123/2020, ako aj Ústavný súd Českej republiky sp. zn. I. ÚS 1811/20, II. ÚS 2429/20, II. ÚS 2354/20, II. ÚS 2404/20, III. ÚS 2167/20, dostupné na nalus.usoud.cz). Typickou bude situácia, keď sťažovateľ spochybňuje právne závery všeobecného súdu výlučne poukázaním na ich nesprávnosť. V takom prípade totiž stavia ústavný súd do role ďalšej prieskumnej inštalácie, ktorá mu neprináleží. O takú situáciu ide aj v posudzovanom prípade.

13. Sťažovateľka sa pred ústavným súdom domáha presadenia právneho názoru, podľa ktorého právny zástupca žalovaného zmeškal pojednávanie z dôvodu, ktorý podľa jej názoru, vzhľadom na okolnosti prípadu nebol ospravedlniteľný. Domáha sa prehodnotenia „ospravedlniteľnosti“ dôvodu. Najvyšší súd možno stručne, zároveň však dostatočne zreteľne v napadnutom rozhodnutí sťažovateľke vysvetlil, že účelom právnej úpravy, na základe ktorej žalovaný navrhol zrušenie rozsudku pre zmeškanie, je umožniť sporovým stranám spornú vec riadne prejednať, pretože je to zmyslom spravodlivého procesu. Penalizácia protistrany s hmotnoprávnym následkom, ktorej sa sťažovateľka prostredníctvom podanej ústavnej sťažnosti domáha, je právnou úpravou považovaná za akceptovateľnú (spravodlivú) v prípade procesnej pasivity, nie v prípade náhlych alebo neočakávaných prekážok. Pre zmiernenie abstraktnej procesnej prísnosti teda Civilný sporový poriadok v § 277 ods. 2 dovoľuje potenciálne nespravodlivo ukrátenej strane dodatočne vysvetliť dôvod jej neúčasti na pojednávaní a pokračovať v spore. Inak by bol spor vedený k procesnej krutosti, ktorá pre svoju podstatu nemôže byť zmyslom právnej úpravy (*ius est ars boni et aequi*). Z uvedených dôvodov akceptovanie neúčasti advokátskeho koncipienta žalovaného na pojednávaní z dôvodu neočakávaného lekárskeho ošetrenia, a to v okolnostiach prípadu (časová tieseň), nekoliduje so zmyslom na vec aplikovanej právnej úpravy, stojí teda mimo potenciality zásahu do spravodlivosti procesu. Pokračovanie v spore preto ústavný súd nehodnotí ako principiálne problematické. Napokon, pre obe strany ostáva spor stále otvoreným vecnému riešeniu.

14. Ústavný súd z uvedených dôvodov nenašiel priestor pre spochybnenie napadnutého rozhodnutia a ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú. Bolo preto bez právneho významu zaoberať sa návrhom na vydanie dočasného opatrenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. októbra 2020

Martin Vernarský
predseda senátu